

RĪGAS DOMES PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS
PILSĒTVIDES ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS

Tālrunis 67105816, e-pasts: pad@riga.lv
www.rdpad.lv

Tematiskais seminārs „Vide”

PROTOKOLS

2014. gada 29. oktobrī

Rīgā

Nr.3

Sanāksme tiek atklāta plkst.14:05

Sanāksmi vada:

Valdis Melderis – moderators

Sanāksmē piedalās:

Skatīt pielikumu (dalībnieku saraksts no reģistrācijas)

Sanāksmi protokolē: Linda Tīruma

Darba kārtībā: Tematiskais seminārs par tēmu „Vide”

V.Melderis: atklāj sanāksmi. Iepazīstina klātesošos ar dalībnieku grupām, kas pārstāvētas šajā seminārā. Ieskicē dienas programmu, laika „rāmi”. Aicina uzstāties Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta direktora vietnieci pilsētvides attīstības jautājumos Ilzi Purmalī.

Ilze Purmale:

Uzsāk uzrunu ar ieskatu pagājušā gada aktivitātēs – proti, pagājušā gada nogalē notikušas 18 apkaimju sanāksmes (tikšanās apmēram ar 1000 rīdziniekiem, ievāktas 277 aptaujas formas), kurās iedzīvotāji ieskicējuši problēmas, nākotnes vīziju. Teritorijas plānošanas projekts iedalās 4 posmos:

1. esošās situācijas izpēte;
2. tematisko plānojumu izstrāde – viena no būtiskākajām sadaļām;
3. jaunā tematiskā plānojuma pirmās redakcijas izstrāde un analīze;
4. jaunā tematiskā plānojuma apstiprināšana.

Turpinājumā – atskats uz iepriekšējās nedēļas semināriem „Mājoklis” un „Darbs”, tiek pausts gandarijums par šo semināru rezultātiem. Pateicas klātesošajiem par dalību, noslēdz runu.

V.Melderis: ieskicē dienas programmu. Tieka pieteikta Māra Liepa – Zemeša – Pilsētvides attīstības pārvaldes galvenā teritorijas plānotāja – jaunā Rīgas teritorijas plānojuma

izstrādes koordinatore, kā arī valsts un pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskā plānojuma vadītāja.

Māra Liepa - Zemeša: tematiskie semināri – vieni no sabiedrības līdzdalības aktivitātēm jaunā tematiskā plānojuma izstrādes ietvaros; sabiedrības līdzdalībai ir trīs uzdevumi - informēt, noskaidrot viedokli un iesaistīt iedzīvotājus. Nākamajā gadā iecerēts apstiprināt tematiskos plānojumus, ieplānota redakciju izstrāde, un plānojuma apstiprināšana.

No iepriekšējām sarunām secināts:

- rīdziniekus galvenokārt uztrauc, kā attīstās teritorijas dzīvesvietu tuvumā;
- pieostas apkaimju problemātika – dzelzceļš, kravu transports, trokšņi, piesārņojums utt. (uzsākts darbs pie atsevišķa tematiskā plānojuma). Pilsētas attīstības departaments reaģējis, definējot cilvēku intereses attiecībā pret pieostu rajonu, tādēļ uzsākts darbs pie atsevišķa šīs apkaimes tematiskā plānojuma.

Visvairāk rīdzinieki apmierināti ar sabiedrisko transportu, zaļo zonu, ikdienas pakalpojumu pieejamību; šā brīža problēmas – autostāvvietas, ūdens un kanalizācijas sistēmu izveide atsevišķās apkaimēs, vajadzība pēc atpūtas zonām, autoceļu sakārtošana, pirmsskolas izglītības iestāžu trūkums, ārstniecības iestāžu trūkums, atkritumu apsaimniekošana.

Galvenie secinājumi no semināriem „Mājoklis” (22.10.2014.) un „Darbs” (23.10.2014.) – svarīga iedzīvotāju informētība un uzņēmumu atklātība attiecībā pret iedzīvotājiem, svarīga sadarbība. Nepieciešamība veicināt sadarbību. Mājošanas funkcija kalpo kā mēraukla problēmsituāciju izvērtēšanai un labvēlīgas dzīves kvalitātes veicināšanai. Tika norādīts – lai sadzīvotu ar citām funkcijām, svarīgs to apjoms un lielums. Tika diskutēts par izglītības iestāžu apbūves atļaujām apdzīvojamajās teritorijās. Jābūt vienādiem nosacījumiem attiecībā uz visām apdzīvojamajām teritorijām. Drošība – viens no svarīgākajiem aspektiem. Vietās, kur rodas konfliktsituācijas, iedzīvotājiem jānodrošina bonusi. Zaudējumi, kas rodas pilsētas budžetā, būtu jākompensē no uzņēmumiem, kas rada drošības apdraudējumu.

Nepieciešamā infrastruktūra būtu jānodrošina uzņēmumiem un pašvaldībām, kas atbild par noteiktām apkaimēm.

Secinājums – nav iespējams noteikt prasības teritorijas plānojumā, jautājumi jārisina lokāli, tādēļ nepieciešami detālplānojumi un lokālplānojumi.

Plānojums ir tikai viens no instrumentiem, jo tas jāaplūko kontekstā ar sociālekonomisko situāciju, pilsētas budžetu un citiem aspektiem.

Šā semināra ietvaros tiek plānots meklēt risinājumus visas pilsētas attīstības kontekstā – pilsētu veido kodols, apdzīvotās apkaimes un zaļie centri. Pilsēta tiek virzīta uz kompaktu attīstību. Ūdens un apstādījumu teritorijas aizņem apmēram 40 procentus no visas platības. Lai nodrošinātu šos savienojumus, jāiesaista privātie uzņēmēji ar mērķi atbalstīt kopējo koncepciju, turpinot veicināt apkaimju attīstību un to centrus, identitāti.

Risināmie uzdevumi:

- nosacījumu izstrāde ārtelpu un apkaimju centru pieejamībai un attīstībai, kā arī ūdensmalu pieejamībai;
- gājēju un velotransporta prioritāte;
- risku iespējamības un ietekmes uz dzīves kvalitāti samazināšana;
- iedzīvotāju informētības uzlabošana, u.c.

Šīs dienas semināra darba kārtība. Jautājumi izriet no iedzīvotāju iepriekš izteiktās problemātikas. Dalībnieki tiek iepazīstināti ar jautājumiem grupās, par kuriem tiks diskutēts semināra praktiskajā daļā, akcentējot, ka šajā posmā ļoti būtiski saprast, kuru

risinājumu izvēlēties, tamdēļ katrai grupai jārod iespējamais risinājums konkrētā jautājumā, izvērtējot trīs piemērus un uzklausot īsu problēmas izklāstu. Lai darbs būtu efektīvāks, katrai grupai tiks piedāvāti arī iespējamie risinājumu varianti, vienlaikus aicinot arī izstrādāt savu alternatīvu.

Uzstāšanās tiek noslēgta.

V.Melderis: aicina izteikt jautājumus; lūdz grupu vadītājus iznākt auditorijas priekšā, izklāstīt katras grupas darba saturu un sagaidāmo rezultātu.

Auditorijas priekšā tiek aicināti:

- Madara Gibze – Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tematiskā plānojuma vadītāja;
- Lauma Līdaka – Ūdens teritoriju un krastmalu, kā arī Ainavu tematiskā plānojuma vadītāja;
- Karīna Jansone – Mājokļu attīstības un Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju tematiskā plānojuma vadītāja;
- Ljeta Putāne – Rīgas brīvostas tematiskā plānojuma vadītāja.

V.Melderis: aicina izteikties minētās personas.

Madara Gibze: tēma „Stratēģijā noteikto dabas teritoriju attīstības vadlīniju īstenošanas iespējas”; vadīšanās pēc stratēģiskās kartes, darbs ar zaļo koridoru novietojumu mikrorajonā Imanta un aspektiem, kas saistīti ar to īstenošanu;

Lauma Līdaka: tēma – „Piekļuves iespējas Rīgas ūdenstilpnēm”; diskusijas virziens –; risinājumi piekļuves vietu skaitam un lielumiem ar teritorijas plānojuma palīdzību;

Karīna Jansone: tēma – „Ģimenes dārziņu attīstības iespējas”; fokuss – to attīstība, atbilstība Rīgas pilsētai, labākie risinājumi to funkciju izpildei;

Ljeta Putāne: tēma – „Apkaimju centri” – kas jādara pašvaldībai, lai tos attīstītu.

V.Melderis: izskaidro tālāko darbības plānu, organizatoriskos jautājumus. Grupas pulcējas pie izejas. Pirmā daļa slēgta.

V.Melderis: atklāj prezentāciju daļu. Tieka saskaņota organizatoriskā prezentāciju norise. Grupu vadītāji tiek aicināti ieskicēt sarunas tēmu, piedāvātos variantus. Risinājumus prezentē grupu dalībnieki. Turpinājumā – diskusija.

Tiek apzināti grupu pārstāvji. Uzstāties ar secinājumiem tiek aicināta pirmā grupa.

Madara Gibze: tiek pieteikta prezentācija grupas tēmai „Stratēģijā noteikto dabas teritoriju attīstības vadlīniju īstenošanas iespējas”, sākotnēji uzslavējot radošo un iniciatīvas vadīto grupas darbu.

Galvenais risināmais jautājums – dabas teritoriju vadlīniju īstenošana teritorijas plānojumā. Problēmjautājums – dabas apstādījumu telpisko struktūru karte, kas teritorijas plānojumā būtu jānostiprina un jāpadara saistoša trešajām personām, veidojot zaļās teritorijas funkcionētspējīgas. Jauni elementi - *zaļie koridori* – ir dabas un publisko ārtelpu struktūras, kas nodrošina daudzfunkcionālu savienojumu starp urbānās vides un bioloģiskajiem zaļajiem centriem (veloceliņi, aktivitāšu zonas, rotaļu laukumi, izglītības un kultūras iestādes, publisku ēku priekšpagalmi u.tml.) – tos var traktēt kā pārvietošanās veidu. Izskatītais piemērs – Imanta.

Uzstāties tiek aicināta Marika.

Marita (uzvārds netika minēts): problēmjautājums – kā saskaņot īpašumtiesības. Ja vēlamies sakārot vidi *zaļajiem koridoriem* atbilstoši, jādomā, kam pieder zemes gabals, kuram vēlamies mainīt lietošanas jēgu.

Risinājumi:

- atsavināt zemes gabalus, kam vēlamies mainīt lietošanas jēgu; atminoties Dienvidu tilta un Nacionālās bibliotēkas būvniecību, jāsecina, ka šis ir „smags” risinājums;
- sabalansēt un noteikt papildus nosacījumus labiekārtojuma līmenim un apsaimniekošanai. Tieki izkristalizēti šādi aspekti:
 - jāparedz izmaiņas normatīvajos dokumentos, nosakot nekustamā īpašuma atlaides;
 - būtu jānodrošina līdzfinansējuma piesaiste, jāorganizē projektu konkursi;
 - jārūpējas par apgaismojuma nodrošināšanu ielās, atrunājot elektroenerģijas apmaksas jautājumus;
 - ideja no Latvenergo – apgaismotākā nama konkurss, lai veicinātu labo slavu un kopējo labumu.

Madara Gibze: tiek pieteikts nākamais jautājums – iekškvartālu ielas, kurās novietotās automašīnas apgrūtina iedzīvotāju pārvietošanos.

Marita (uzvārds netika minēts): lielākos apgrūtinājumus šai ziņā izjūt daudzdzīvokļu māju iedzīvotāji, kvalitāte un automašīnu izvietojums ir sarežģīta problēma. Svarīgi mēģināt cilvēkus labvēlīgi „izstumt” no *zaļajiem koridoriem*, sniedzot izvēles iespējas un ņemot vērā savstarpēja izdevīguma principus – apmaksājot autostāvvietu, to iespējams novietot tuvāk dzīvesvietai, taču iespējams auto novietot arī tālāk, nemaksājot papildus.

Pateicas par klausīšanos, aicina uzdot jautājumus.

V.Melderis: vai zināms, cik ir procentuālu gadījumu, uz kuriem attiecas šie apgrūtinājumi? Vai, mainot zaļo koridoru virzību, no privātpašumu šķērsošanas var izdoties izvairīties?

Madara Gibze: ir koridori, kur zaļais posms nevar izvīties cauri, jo tā priekšā atrodas privātpašumi. Grupa ierosināja risinājumu – tiklīdz privātpašnieks šajā zonā vēlas izbūvēt objektu, tiek nozīmēts lokāplānojums ar mērķi atrast zaļā koridora novietojumu, piemēram, pusi no kvartāla nosakot caur privātpašnieka teritoriju. Biežāk tas attiecas uz gadījumiem, kur vēsturiski paredzēti *zaļie koridori*. Katrs gadījums īpašumtiesību dēļ jāaplūko individuāli.

Lelde Enģele (Latvijas Dabas fonds): vai jūsu grupas diskusija bija par jau apbūvētām vai attīstāmām teritorijām – graustiem, neapbūvētām teritorijām u.tml.?

Madara Gibze: Imanta ir apbūvēta teritorija, kur nav graustu, un ir teritorijas, kurām šobrīd, iespējams, iziet cauri, bet šī zeme ir privāta, un katrs īpašnieks to var attīstīt savās interesēs, tādēļ *zaļais koridors* nav pasargāts no apbūves.

Lelde Enģele (Latvijas Dabas fonds): ja varam iziet cauri, kas tur šobrīd atrodas – iela, taka, pagalms? Kādēļ tas nav pasargāts? Teritorijas plānojums ar tā saistošajiem noteikumiem paredz noteiktas prasības. Ja tā pašlaik ir neapbūvēta teritorija, ar detālplānojumu var atrast iespējas ieviest taku, ceļu u.tml.

Marita (uzvārds netika minēts): zaļais koridors ir plašāka teritorija par taku vai pagalmu.

V.Melderis: tātad, piemēram, svēri. Kāda ir pamata doma - kādēļ tas ir vajadzīgs?

Madara Gibze: *zaļie koridori* veicina videi draudzīgu pārvietošanās veidu. Tiem ir daudzfunkcionāls izmantojums, un cilvēki šiem koridoriem dod priekšroku. Tie vairāk kalpo kā saikne, ne kā mērķis.

Vīrietis (vārds, uzvārds netika minēts): kādēļ turpmāk neļausim pa takām pārvietoties gājējiem un riteņbraucējiem?

Madara Gibze: Imanta nav teikts, ka neļausim. Mēs vēlamies rajonus labiekārtot.

Guntars (uzvārds netika minēts): galvenā doma – lai cilvēks nenogurtu no urbānās vides, lai varētu pārvietoties pa *zaļajiem centiem*, neaizmirstot par dzīvniekiem un putniem. Tā ir

nepārtraukta struktūra, kas plašākā mērogā tiek aizsargāta arī ārpus Rīgas. Šāda prakse ir ļoti daudzās Eiropas pilsētās – tiek veidoti zaļo telpu savienojumi. Bieži ir jāsadarbojas ar privātpašniekiem.

V.Melderis: jautājumi, komentāri?

Komentāru, jautājumu nav.

V.Melderis: uzstāties tiek aicināta otrā grupa. Tieki pieteikta Lauma Līdaka.

Lauma Līdaka: izsaka pateicību par konstruktīvu diskusiju. Šodien tika skatīti jautājumi – kādas funkcijas vēlamies redzēt ūdenstilpņu piekļuves vietās, kā nodrošināt piekļuvi tām? Cilvēki ūdenstilpnes vēlas izmantot, arī likumdošanā paredzēts, ka kājāmgājējiem un ar kuñošanu saistītām darbībām ir pieejama krasta josla. Realitātē šādu krastmalu ir daudz, taču daudzviet piekļuve ir ierobežota ostas terminālu, privātpašumu, laivu/ jahtu ostu, zoodārza un citu iemeslu dēļ. Piekļuvi ir iespējams nodrošināt ar pašvaldību sarkano līniju novilkšanas palīdzību, privātpašnieka atļauju atvērt teritoriju u.tml. Grupas darbā tika mēģināts apzināt, kurām funkcijām un kāda piekļuve visvairāk nepieciešama.

Aplūkotas trīs teritorijas: Šmerļupe, Gailezers un Juglas ezera kreisais krasts. Līdzniekus tiem iespējams atrast visur Rīgā.

Darba grupas uzdevumi:

- noteikt aktivitātes katram no minētajiem objektiem; tika piedāvāti jauni risinājumi (bradāšana)
- kādas piekļuves jānodrošina katrai no funkcijām, kādi resursi nepieciešami katram no šiem gadījumiem.

Katru no šīm vietām jāvar sasniegt astoņu minūšu gājienā (apmēram 500 m) no sabiedriskā transporta vai dzīvesvietas.

Turpināt prezentāciju tiek aicināti Jānis un Uģis.

Jānis (uzvārds netika minēts):

- makšķerēšana – grupa diskutēja, ka to var darīt Gailezerā un Juglas ezerā. Piekļuvi varētu nodrošināt arī Šmerļupītē;
- peldvietas – tiek minēts, ka savulaik Juglas ezerā bija oficiāla peldvieta. Šmerļupītei varētu noteikt bradātavas statusu, jo tā nevar būt pietiekami plaša peldvietai. Viens no primāriem kritērijiem – ūdens kvalitāte.
- ūdensslēpošana - var realizēt, ar motorizētu kuñošanas līdzekli velkot aiz sevis slēpotāju, vai uzstādot divus torņus un nodrošinot ūdensslēpošanu ar divu trošu palīdzību. Nemot vērā šos realizācijas veidus, tiem labi piemēroti abi ezeri, bet ne Šmerļupīte. Juglas ezerā būtu ieteicams veikt papildus izpēti, lai noteiku, kuras ezera vietas var paredzēt ūdensslēpošanai, nemot vērā, ka normatīvajos aktos šobrīd noteikts motorlaivu aizliegums šajā ūdenstilpnē;
- ierosinājumi arī par bērnu atrakciju parku.
- laivošana – to var veikt visos no aplūkotajiem objektiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem;
- burāšana – grupa uzskatīja, ka Gailezers nebūtu izmantojams, vispiemērotākais – Juglas ezers;
- piknika vietas – visos objektos;
- pastaigas - visos objektos;
- kafejnīcas pie ūdens – nodrošinot nepieciešamo infrastruktūru, iespējamas pie Juglas ezera un Gailezera;
- slēpošana, slidošana – iespējamas Juglas ezerā un Gailezerā.

Grupa ierosināja arī šādas papildfunkcijas:

- dzīvnieku peldināšanu;
- plūdu ūdeņu savākšanu;
- dabas vērtību saglabāšanu;
- skatus vietas un torņus.

Lauma Līdaka: uzstāties tiek aicināts Uģis Stīpnieks.

Uģis Stīpnieks: attiecībā par piekļuves vietām šīm aktivitātēm – ņemot vērā, ka daudzviet lokalizēti privātpašumi, nevajadzētu radīt jaunus apgrūtinājumus un pašvaldību teritorijās paredzēt piekļuves vietas krastam. Praktiski visas aktīvās aktivitātes ir atbalstāmas, tās jākoncentrē aktivitāšu centros. Aktivitātes, kas saistītas ar dabas vērtībām – nostāk no aktīvajiem atpūtas centriem.

Laivošanas pilnīgs aizliegums Juglas ezerā veicina tā aizaugšanu, tādēļ būtu jānosaka zonas, kur būtu iespējams pārvietoties ar motorizētiem transportlīdzekļiem.

Visām aktivitātēm būtu jāatrod vieta, tās jāapvieno un jālokalizē iespējami tuvu sabiedriskā transporta pieturām.

V.Melderis: vai uzskatāt, ka visos gadījumos jānodrošina auto piekļuve?

Uģis Stīpnieks: attiecībā uz aktīvās atpūtas veidiem - grūti iedomāties, kā laivošana un burāšana būtu iespējama bez auto piekļuves un ekipējuma atvešanas. Varētu ievērot 400 m piekļuves distances principu.

Lauma Līdaka: jāparedz, ka neatliekamajai medicīniskajai palīdzībai ir svarīgi piebraukt pēc iespējas tuvāk negadījumu vietām.

Uģis Stīpnieks: piekļuve visā krasta līnijas garumā nozīmētu privātpašumu likvidēšanu šajās zonās.

V.Melderis: jautājumi?

Lelde Enģele (Latvijas Dabas fonds): piebilde – tiek apšaubīta motorlaivu laivošanas iespējamība Gaiļezerā. Viss atkarīgs no noteiktas vietas. Svarīgi ņemt vērā dabas vērtības, kuras redzam visos aplūkotajos objektos. Plānojot krastmalu izmantošanu, ar ļoti lielu pietāti vajadzētu izvērtēt objektu novietojumu dažādās vietās, lai nesabojātu kādu no esošiem *zaļajiem koridoriem*.

Lauma Līdaka: arī grupa vienojusies, ka motorlaivām Gaiļezerā nevajadzētu būt – prezentācijas tabulā radusies kļūda.

V.Melderis: uzstāties tiek aicināta trešā grupa. Tieka pieteikta Karīna Andersone.

Karīna Andersone: pateicas grupai par aktīvo darbu. Tika izskatīta ģimenes dārziņu vēsture un pašreizējā situācija, konstatējot, ka vairumā ģimenes dārziņu lokācijas vietu šobrīd – pagaidu izmantošanas statuss. Cilvēki, kas neizmanto dārziņus, uzskata, ka tie ir dārziņu izmantotāju hobijs, kas rada degradētas teritorijas un nehigiēnu vidi. Dārziņu izmantotāji to uztver kā atpūtas iespēju, iegūstot pašaudzētu pārtiku un iespējamību audzināt bērnus pie dabas.

Problēmas: kriminogēna vide, estētiskuma un higiēnikuma trūkums, degradētas teritorijas. Tika spriests, ko darīt ar dārziņu teritoriju, fokusējoties uz Ziepniekkalna teritoriju. Dārziņi aizņem 15 zemesgabalus 51,9 ha apjomā. Tieka apskatīts dārziņu nomas plānojums.

Risinājumi:

- atstāt ģimenes dārziņus kā pagaidu teritorijas izmantošanu;
- ģimenes dārziņiem noteikt atļautās papildizmantošanas funkciju dabas un apstādījumu teritorijā un savrupmāju apbūves teritorijā;

- veicināt citu – alternatīvu – dārziņu formu veidošanos bez apbūves. Šai variantā aktuāla būtu labiekārtojuma nozīme.

Secinājumi: iedzīvotājiem dārziņi ir svarīgi, tie ir jāsaglabā.

Tiek aicināts grupas pārstāvis Emīls.

Emīls (uzvārds netika minēts): atbildot uz jautājumu, kāpēc Rīgā samazinās dārziņu skaits, viens no argumentiem – pašvaldība tos izīrē īsiem termiņiem, novērojams arī informācijas trūkums par dārziņu nomas iespējām.

Sieviete (grupas pārstāve; vārds, uzvārds netika minēts): trīs iepriekš ieteiktie risinājumi tika integrēti ceturtajā – nodefinēts, ka dārziņiem jāklūst par papildizmantošanas veidu savrupmāju, apstādījumu un dabas teritorijās, nosakot ilgāku nomas laiku ne vien privātpersonām, bet arī biedrībām, kā arī definējot kopējus apsaimniekošanas noteikumus.

Emīls: salīdzinot Lucavsalu un Ziepniekkalnu, tika secināts, ka Lucavsalā vairāk dārziņu tiek atbilstoši, regulāri apsaimniekoti, jo tos pārvalda biedrība. Tādēļ secinājums – ja biedrības uzņemas to apsaimniekošanu, tas varētu stimulēt dārziņu attīstību.

V.Melderis: uz cik ilgu laiku Lucavsalā iznomā dārziņus?

Emīls (uzvārds netika minēts): Lucavsalā - uz vienu gadu, Ziepniekkalnā – seši līdz deviņi gadi, pagarinot nomas tiesības no gada uz gadu. Tas ir viens no galvenajiem iemesliem, kamēdēl trūkst stabilitātes izjūtas. Tas neattiecas tikai uz ražu – vajadzīga infrastruktūra, tiek veidotas darbnīcas, siltumnīcas – tam vajadzīgi lielāki ieguldījumi.

V.Melderis: komentāri?

Vīrietis (vārds, uzvārds netika minēts): lūgums minēt pirmos trīs risinājumus.

Sieviete (grupas pārstāve; vārds, uzvārds netika minēts):

risinājums nr. 1 – saglabāt ģimenes dārziņus kā pagaidu teritoriju un izmantot funkcionālajās zonās; darba grupa iesaka - jāpagarina nomas termiņš, jo problēma – ja netiek noteikts pietiekoši garš nomas termiņš, cilvēki baidās ieguldīt vairāk resursu. Nepieciešams piesaistīt biedrības (Lucavsalas piemērs). Pašvaldībai būtu jāiegulda resursi infrastruktūrā – elektrība, ceļi, ūdensvada nodrošinājums.

risinājums nr. 2 – noteikt ģimenes dārziņus kā papildizmantojumu dabas un apstādījumu teritorijā. Šo varētu izmantot kā papildinājumu pirmajam risinājumam.

risinājums nr. 3 – inovatīvas pieejas, papildinot un atjaunojot esošos dārziņus. Šis risinājums piemērots tikai dekoratīviem augiem daudzstāvu māju iekšpagalmos, būtu jāveic socioloģiskie pētījumi, apzinot iedzīvotāju viedokli par šādu iespējamību.

Uģis Stūpnieks: norāda uz pretrunu prezentācijā – no vienas puses tiek apgalvots, ka nepieciešams pagarināt ģimenes dārziņu nomas termiņu, lai gan Lucavsalā, kur vērojama dārziņu sakārtotība, tas ir viens gads, bet Ziepniekkalnā - līdz pat deviņiem gadiem. Otrs jautājums - kāds labums Rīgas iedzīvotājiem, kas nav dārziņu nomnieki, ņemot vērā, ka vērtīgas teritorijas tikai par nomas maksu nonāks dārziņu lietotāju īpašumā? Lucavsalas teritoriju dārziņu īpašnieki labprāt paturētu tos savā īpašumā, bet – kā tas sasaucas ar pārējo iedzīvotāju interesēm?

Sieviete (grupas pārstāve; vārds, uzvārds netika minēts): netiek izmantota visa teritorija – nav izskanējis viedoklis, ka Lucavsalā būtu pārpildīta.

Emīls (uzvārds netika minēts): Lucavsalas teritorijā dārziņus apsaimnieko biedrība „Jumpravsalā”. Pārējā teritorijā, kur nav biedrības iesaistes, dārziņi ir daudz sliktākā stāvoklī. Plānojot turpmāko tās attīstību, būtu jāizveido integrēts attīstības plāns, kurā paredzēti ne vien dārziņi, bet arī plašākai sabiedrībai pieejami dārzi – skolu dārzi, u.tml., atstājot zaļo teritoriju plašākai sabiedrības daļai.

Lauma Līdaka: arī Ziepniekkalna dārziņi realitātē tiek iznomāti uz vienu gadu. Šajā rajonā ir arī lieli apgrūtinājumi – elektro – gaisa vadu līnijas, kas nosaka dārziņu degradēšanos. Piemēram, Daugavgrīvā pārsvarā nav brīvu ģimenes dārzu – tās ir ilgtermiņa nomas teritorijas, kas gadu gaitā veidojas par apbūvētam teritorijām.

V.Melderis: galvenais secinājums attiecībā uz Ziepniekkalnu?

Sieviete (grupas pārstāve; vārds, uzvārds netika minēts): secinājums, vienlaikus arī ierosinājums – ir būtiski iegūt apkārtējo iedzīvotāju viedokli, lai kopīgi izvērtētu risinājumu, kas viņiem ir svarīgāks.

V.Melderis: uzstāties tiek aicināta ceturtā grupa. Tieka pieteikta Ljeta Putāne.

Ljeta Putāne: grupā tika spriests, kas ir apkaimju centrs, kādas funkcijas tas pārstāv, kur šādi centri atrodas un kā tos noteikt pilsētvīdē. Apkaimju aptaujas rezultāti – apmēram puse cilvēku sacījuši, ka viņu apkaimēs ir iezīmējušies to centri. Secinājums - svarīgi definēt un stiprināt jēdzienu „apkaimes centrs”.

Apkaimju centru galvenās funkcijas: tirdzniecība, kultūra, rekreācija un zaļā funkcija.

Pirmais no jautājumiem: kas ir apkaimes centrs?

Prezentāciju turpināt tiek aicināta grupas pārstāve Ilze.

Ilze (uzvārds netika minēts): tika secināts, ka tā ir vieta, kur cilvēki ikdienā visbiežāk satiekas. Tai jābūt sabiedrībā atzītai vietai, kas pilda socializēšanās un pakalpojumu nodrošināšanas funkciju. Iedzīvotāju apzinābrieži par „galveno centru” tiek definēts kultūrvēsturiskais jeb „vecais” centrs – pat, ja laika gaitā radušies jaunāki.

Ljeta Putāne: nākamais jautājums bija mēģinājums izprast apkaimju centru prioritārās funkcijas. Prezentāciju turpināt tiek aicināta grupas pārstāve Katrīna.

Katrīna (uzvārds netika minēts): apzinot grupas dalībnieku individuālos viedokļus un apkopojot vidējos rādītājus, prioritāra nozīme izkristalizējās dabas un estētiskajiem aspektiem – tātad, ko iedzīvotāji identificē kā centru, visbiežāk atzītākie ir vēsturiskie centri.

Otrajā vietā – kultūras aspekts, piemēram, bibliotēka.

Trešajā vietā – atpūta un rekreācija, zaļā zona.

Ceturtā vieta – transporta mezglis.

Pietā vieta – tirdzniecība un pakalpojumi (tostarp, pasts un banka).

Sestajā vietā – izglītības iestādes.

Septītajā vietā – biroji.

Apkaimes centru raksturo tā funkciju daudzveidība.

Ljeta Putāne: lai ieskicētu apkaimes centra kritērijus, tiek aicināta grupas pārstāve Ilona.

Ilona (uzvārds netika minēts): atrunājot kritērijus, viens no svarīgākajiem aspektiem ir vēsturiskā liecība, kultūras un vēsturiskais mantojums. Būtisks aspekts ir arī vizuālais tēls, sakārtotība, daudzfunkcionalitāte, kā arī centra iespējas psiholoģiski pievērst sabiedrības uzmanību.

Ljeta Putāne: lai identificētu apkaimju centrus, tika aplūkots Imantas piemērs. Imantā varētu būt seši centri. Svarīgi nodefinēt galveno. Tieka aicināta grupas pārstāve Kristīne.

Kristīne (uzvārds netika minēts): ņemot vērā, ka centriem ir jābūt daudzfunkcionāliem, svarīgas ir ēdināšanas, publiskās ārtelpas, sporta un izglītība iespējas, kā arī baznīca, rekreācija. Vairumā Imantas apkaimju centru viena no svarīgākajām ir tirdzniecības funkcija, tādēļ par galveno Imantas apkaimes centru biežāk tika minēts tirdzniecības centra „Vilņa” rajons.

Ikdienas pakalpojumus saņemam tuvāk dzīves vietai, savukārt lielākas aktivitātes notiek galvenajā – kultūras jebšu sociālajā centrā, kur atrodas parks, kultūras iestādes u.tml. Tādēļ ir nozīmīgi, ka salīdzinoši lielā apkaimē ar dažādu apbūvju veidiem centri ir vairāki.

Ljeta Putāne: noslēdz prezentāciju.

V.Melderis: jautājumi? To nav. Apkopojumu prezentēt tiek aicināta Ilze Purmale.

Ilze Purmale: izsaka pateicību grupai par dalīšanos pieredzē un zināšanās. Teritorijas plānošanas instrumenti atsevišķi nenodrošina pilnvērtīgu labvēlīgu risinājumu, lai noklātu visu kvalitātes spektru, tādēļ teritorijas plānojuma jautājumos svarīgi darboties kopā ar sabiedrību, sākotnēji vienojoties par principiālām lietām. Tieka akcentēta sadarbības nozīme.

Līdz nākamā gada beigām – darbs pie 11 tematiskajiem plānojumiem.

Tiek apliecināta gatavība radīt jauno teritorijas plānojumu ar uzsvaru uz kvalitāti un mūsdienīgumu. Projektu vadītāju kontakti atrodami mājaslapā. Darbs turpināsies tematiskajās darba grupās, padziļināti diskutējot gan par šodien runātajiem, gan citiem jautājumiem.

Nākamais sabiedrības līdzdalības pasākums plānots nākamā gada otrajā pusē, kad būs izstrādātas 11 tematisko plānojumu redakcijas un nodotas sabiedrības līdzdalībai. Informācija par tiem tiks publicēta mājaslapā, kur būs pieejamas arī semināru prezentācijas.

Tiek aicināts izteikt viedokli, ka šāds sabiedrības iesaistes formāts var palīdzēt radīt ieguldījumu un padziļinātu izpratni par semināros skartajiem jautājumiem.

Noslēdz runu.

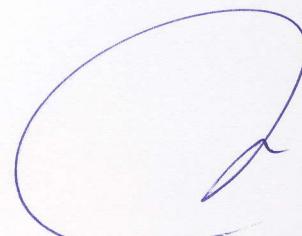
V.Melderis: pateicas par darbu šodien. Noslēdz semināru.

Sanāksme tiek slēgta plkst. 17:25.

Protokola pielikumā dalībnieku saraksts 8 lpp.

Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta
Pilsētvides attīstības pārvaldes vadītāja

Protokolēja



I. Purmale



L. Tiruma



RĪGAS DOMES PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS
PILSĒTVIDES ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS

Tālrunis 67105816, e-pasts: pad@riga.lv
www.rdpad.lv

Tematiskais seminārs „Vide”

KOPSAVILKUMS

Tēma „Stratēģijā noteikto dabas teritoriju attīstības vadlīniju īstenošanas iespējas”

Problēma: dabas apstādījumu telpisko struktūru karte, kas teritorijas plānojumā būtu jānostiprina un jāpadara saistoša trešajām personām, veidojot funkcionētspējīgas zaļās teritorijas.

Kā saskaņot īpašumtiesības?

Risinājumi:

- atsavināt zemes gabalus, kam vēlamies mainīt lietošanas jēgu; atminoties Dienvidu tilta un Nacionālās bibliotēkas būvniecību, jāsecina, ka šis ir „smags” risinājums;
- sabalansēt un noteikt papildus nosacījumus labiekārtojuma līmenim un apsaimniekošanai. Tieki izkristalizēti šādi aspekti:
 - jāparedz izmaiņas normatīvajos dokumentos, nosakot nekustamā īpašuma atlaides;
 - būtu jānodrošina līdzfinansējuma piesaiste, jāorganizē projektu konkursi;
 - jārūpējas par apgaismojuma nodrošināšanu ielās, atrunājot elektroenerģijas apmaksas jautājumus;
 - ideja no Latvenergo – apgaismotākā nama konkurss, lai veicinātu labo slavu un kopējo labumu.

Kā efektivizēt iekškvartālu ielas, kurās novietotās automašīnas apgrūtina iedzīvotāju pārvietošanos?

Risinājums: svarīgi sniegt izvēles iespējas un ņemt vērā savstarpēja izdevīguma principus – apmaksājot autostāvvietu, auto iespējams novietot tuvāk dzīvesvietai, un iespējams to novietot arī tālāk, nemaksājot papildus.

Katrs gadījums īpašumtiesību dēļ jāaplūko individuāli.

Tēma „Piekļuves iespējas Rīgas ūdenstilpnēm”

Problēma: likumdošanā paredzēts, ka kājāmgājējiem un ar kuñošanu saistītām darbībām ir pieejama krasta josla. Realitātē šādu krastmalu ir daudz, taču daudzviet piekļuve ir ierobežota ostas termināļu, privātpašumu, laivu/ jahtu ostu, zoodārza un citu iemeslu dēļ.

Risinājumi: piekļuvi ir iespējams nodrošināt ar pašvaldību sarkano līniju novilkšanas palīdzību, privātpašnieka atļauju atvērt teritoriju u.tml.

Katru no šīm vietām jāvar sasniegt astoņu minūšu gājienā (apmēram 500 m) no sabiedriskā transporta vai dzīvesvietas.

Ņemot vērā, ka daudzviet lokalizēti privātpašumi, nevajadzētu radīt jaunus apgrūtinājumus un pašvaldību teritorijās paredzēt piekļuves vietas krastam. Praktiski visas aktīvās aktivitātes (makšķerēšana, burāšana, laivošana, peldvietas, kafejnīcu iespējas u.tml.) ūdenstilpņu tuvumā vai tajās ir atbalstāmas, tās jākoncentrē aktivitāšu centros. Aktivitātes, kas saistītas ar dabas vērtībām – nostāk no aktīvajiem atpūtas centriem.

Visām aktivitātēm būtu jāatrod vieta, tās jāapvieno un jālokalizē iespējamī tuvu sabiedriskā transporta pieturām.

Tēma „Ģimenes dārziņu attīstības iespējas”

Problēmas: ģimenes dārziņos novērota kriminogēna vide, estētiskuma un higiēniskuma trūkums, dažviet - degradētas teritorijas; pašvaldības dārziņus izīrē īsiem termiņiem, novērojams arī informācijas trūkums par dārziņu nomas iespējām.

Risinājumi:

- atstāt ģimenes dārziņus kā pagaidu teritorijas izmantošanu. Pašvaldībai būtu jāiegulda resursi infrastruktūrā – elektrība, ceļi, ūdensvada nodrošinājums.
- ģimenes dārziņiem noteikt atļautās papildizmantošanas funkciju dabas un apstādījumu teritorijā un savrupmāju apbūves teritorijā;
- veicināt citu – alternatīvu – dārziņu formu veidošanos bez apbūves. Šis risinājums piemērots tikai dekoratīviem augiem daudzstāvu māju iekšpagalmos, būtu jāveic socioloģiskie pētījumi, apzinot iedzīvotāju viedokli par šādu iespējamību vēlamību.

Secinājumi: iedzīvotājiem dārziņi ir svarīgi, tie ir jāsaglabā. Ja biedrības uzņemas to apsaimniekošanu, tas varētu stimulēt dārziņu attīstību.

Dārziņiem jāķūst par papildizmantošanas veidu savrupmāju, apstādījumu un dabas teritorijās, nosakot ilgāku nomas laiku ne vien privātpersonām, bet arī biedrībām, kā arī definējot kopējus apsaimniekošanas noteikumus.

Tēma „Apkaimju centri”

Definētie jautājumi:

- kas ir apkaimju centrs,
- kādas funkcijas tas pārstāv,
- kur šādi centri atrodas,
- kā tos noteikt pilsētvidē.

Problēma: apkaimju aptaujas rezultāti – tikai apmēram puse cilvēku sacījuši, ka viņu apkaimēs ir iezīmējušies to centri.

Secinājums - svarīgi definēt un stiprināt jēdzienu „apkaimes centrs”, višot izpratni par tā funkcijām, noteikšanas kritērijiem.

Prioritārā secībā tas ir šādu funkciju apkopojums: dabas un estētisko aspektu pieejamība, kultūras objektu, piemēram, bibliotēkas esamība, atpūtas un rekreācijas, zaļā zonas pieejamība, transporta mezglis, tirdzniecības un pakalpojumu (tostarp, pasts un banka) pieejamība. Apkaimes centru raksturo tā funkciju daudzveidība.

Viens no svarīgākajiem aspektiem ir vēsturiskā liecība, kultūras un vēsturiskais mantojums, kā arī vizuālais tēls, sakārtotība, centra iespējas psiholoģiski pievērst sabiedrības uzmanību.